

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA (EU) 2016/1989

od 11. studenoga 2016.

o utvrđivanju preporuke za produljenje privremenog nadzora unutarnjih granica u iznimnim okolnostima zbog kojih je ugroženo sveukupno funkcioniranje schengenskog prostora

VIIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama)⁽¹⁾, a posebno njezin članak 29.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 29. Zakonika o schengenskim granicama Vijeće je 12. svibnja 2016. donijelo Provedbenu odluku o utvrđivanju Preporuke za privremeni nadzor unutarnjih granica u iznimnim okolnostima zbog kojih je ugroženo sveukupno funkcioniranje schengenskog prostora.
- (2) Vijeće je preporučilo schengenskim državama, odnosno njih pet (Austriji, Njemačkoj, Danskoj, Švedskoj i Norveškoj) da i dalje provode razmjeran privremeni nadzor državnih granica u razdoblju od najviše šest mjeseci počevši od dana donošenja Provedbene odluke radi uklanjanja ozbiljne prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti koja postoji u ovim državama zbog nedostataka u načinu na koji Grčka provodi nadzor vanjskih granica i zbog sekundarnih kretanja nezakonitih migranata koji ulaze preko Grčke i namjeravaju otići u ostale schengenske države.
- (3) Komisija je 28. rujna 2016. objavila Izvješće o provedbi Provedbene odluke. Zaključila je da je nadzor unutarnjih granica koji su provodile Austrija, Njemačka, Danska, Švedska i Norveška bio razmjeran i u skladu s Preporukom Vijeća. Nadalje, na temelju dostupnih informacija i izvješća koje su dostavile dotične države Komisija je zaključila da Provedbenu odluku u vrijeme izvješćivanja nije potrebno mijenjati.
- (4) Dotične su schengenske države 18. i 21. listopada 2016. po drugi put izvijestile Komisiju o provedbi Preporuke Vijeća. Dostavljene su informacije u skladu s podacima dostavljenima za prvo Izvješće (smanjuje se broj osoba kojima je ulazak odbijen, kao i broj zaprimljenih zahtjeva za azil), što je pokazatelj postupne stabilizacije stanja.
- (5) Međutim, unatoč naglom smanjenju broja dolazaka nezakonitih migranata i tražitelja azila u Europsku uniju, u Grčkoj se još uvijek nalazi znatan broj nezakonitih migranata, kao i u ostalim državama članicama koje su najviše pogodene sekundarnim kretanjima nezakonitih migranata koji pristižu iz Grčke. Prema onome što je dosad uočeno može se opravdano očekivati da će te osobe pokušati nezakonito otići u ostale države članice čim budu ukinute granične kontrole kojima se sprečava njihovo sekundarno kretanje.
- (6) Mnoštvo zahtjeva za azil zaprimljenih od početka migracijske krize, kao i zahtjevi koji još pristižu znatno otežavaju funkcioniranje nacionalnih uprava i službi u svim državama članicama EU-a, a posebno u schengenskim državama na koje se odnosi ova Provedbena odluka.
- (7) Nadzor unutarnjih granica ne može se promatrati odvojeno od drugih važnih čimbenika. U svojoj je Komunikaciji pod nazivom „Povratak Schengenu – Plan”⁽²⁾ Komisija utvrdila različite politike koje je potrebno uspostaviti radi povratka potpuno funkcionalnom schengenskom prostoru.

⁽¹⁾ SL L 77, 23.3.2016., str. 1.

⁽²⁾ COM(2016) 120 final.

- (8) Plan je posebno uključivao uspostavu europske granične i obalne straže. Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 863/2007 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Vijeća (EZ) br. 2007/2004 i Odluke Vijeća 2005/267/EZ⁽¹⁾ stupila je na snagu 6. listopada 2016. u roku od devet mjeseci od predstavljanja Prijedloga Komisije, što pokazuje predanost svih dionika. Očekuje se da će do 7. prosinca 2016. odnosno 7. siječnja 2017. biti uspostavljene i funkcionalne snage za brzu intervenciju koje obuhvaćaju ljudske resurse i tehničku opremu, kao i snage za brzo vraćanje.
- (9) Još jedan od elemenata utvrđenih u planu „Povratak Schengenu” uspješna je provedba Izjave EU-a i Turske. Iako provedba Izjave, kako je navedeno u trećem izvješću o napretku⁽²⁾, i dalje donosi rezultate, važno je osigurati njezino održivo funkcioniranje. Štoviše, i dalje postoji stalna potreba za suradnjom dogovorenom na sastanku čelnika država zapadnog Balkana, a koja je uvrštena u Izjavu s tog sastanka o zapadnobalkanskoj ruti.
- (10) Iz toga proizlazi da je, unatoč kontinuiranom i važnom napretku u područjima utvrđenima planom „Povratak Schengenu” i postupnoj stabilizaciji stanja, potrebno još vremena kako bi se u potpunosti provele te mjere i potvrdili njihovi rezultati.
- (11) Stoga i dalje postoje iznimne okolnosti koje se smatraju ozbiljnom prijetnjom javnom poretku i unutarnjoj sigurnosti i koje ugrožavaju sveukupno funkcioniranje schengenskog prostora.
- (12) S obzirom na nestabilnu situaciju u Grčkoj i preostali pritisak koji se vrši na države članice koje su najviše pogodene sekundarnim kretanjima nezakonitih migranata koji pristižu iz Grčke, čini se opravdanim dopustiti razmjerno produljenje privremenog nadzora unutarnjih granica schengenskim državama koje ga trenutačno provode, odnosno Austriji, Njemačkoj, Danskoj, Švedskoj i pridruženoj zemlji Norveškoj, kao krajnju mjeru zbog ozbiljne prijetnje njihovu javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti, u skladu s člankom 29. Zakonika o schengenskim granicama.
- (13) Na temelju trenutačno dostupnih činjeničnih pokazatelja to se produljenje ne bi trebalo primjenjivati dulje od tri mjeseca od dana donošenja ove Provedbene odluke.
- (14) Države članice koje odluče i dalje provoditi nadzor unutarnjih granica na temelju ove Provedbene odluke trebale bi o tome obavijestiti ostale države članice, Europski parlament i Komisiju.
- (15) Dotične bi države članice trebale, prije nego što se odluče za takav nadzor, razmotriti postoje li mjeru alternativne nadzoru državnih granica koje bi se mogle upotrijebiti za učinkovito uklanjanje utvrđene prijetnje. Dotične bi države članice u svojim obavijestima trebale izvjestiti o ishodu tog razmatranja i o razlozima za odluku o nadzoru državnih granica.
- (16) Kao što je navedeno u Zaključcima Europskog vijeća o migracijama od 20. listopada 2016., postupak „povratak Schengenu” podrazumijeva prilagodbu privremenog nadzora unutarnjih granica kako bi se odgovorilo na trenutačne potrebe. Prema ovoj Provedbenoj odluci nadzor bi se trebao provoditi samo u potreboj mjeri te biti ograničen na apsolutno nužan minimum. Na primjer, bude li tijekom određenog razdoblja priljev neznatan, na određenim dijelovima državnih granica možda čak neće biti ni potrebno provoditi nadzor. Kako bi se što manje ometao prelazak šire javnosti preko relevantnih unutarnjih granica, može se provoditi samo ciljani nadzor utemeljen na analizi rizika i obavještajnim podacima. Nadalje, u suradnji sa svim pogodenim državama članicama potrebno je ispitivati i redovito ponovno procjenjivati potrebu za takvim nadzorom na relevantnim dijelovima državnih granica s ciljem njegova postupna smanjenja.
- (17) Na kraju svakog mjeseca provedbe ove Provedbene odluke potrebno je dostaviti Komisiji potpuno izvješće o rezultatima provedenih kontrola, zajedno s ocjenom daljnje potrebe za takvim kontrolama, prema potrebi. To bi izvješće trebalo uključivati ukupan broj provjerenih osoba, ukupan broj slučajeva u kojima je na temelju provjere odbijen ulazak, ukupan broj odluka o vraćanju izdanih nakon provedenih provjera i ukupan broj zahtjeva za azil zaprimljenih na unutarnjim granicama na kojima se provode provjere.
- (18) Vijeće prima na znanje da će Komisija pomno pratiti primjenu ove Provedbene odluke,

⁽¹⁾ SL L 251, 16.9.2016., str. 1.

⁽²⁾ Treće izvješće o napretku provedbe Izjave EU-a i Turske (COM(2016) 634).

PREPORUČUJE:

1. Austriji, Njemačkoj, Danskoj, Švedskoj i Norveškoj da produži razmjeran privremeni nadzor državnih granica u razdoblju od najviše tri mjeseca, s početkom od dana donošenja ove Provedbene odluke, na sljedećim unutarnjim granicama:
 - Austrija, na kopnenim granicama između Austrije i Mađarske te Austrije i Slovenije,
 - Njemačka, na kopnenoj granici između Njemačke i Austrije,
 - Danska, u danskim lukama s trajektnim vezama s Njemačkom i na kopnenoj granici između Danske i Njemačke,
 - Švedska, u švedskim lukama u policijskim okruzima Jug i Zapad te na mostu Öresund,
 - Norveška, u norveškim lukama s trajektnim vezama s Danskom, Njemačkom i Švedskom.
2. Prije produživanja takvog nadzora dotične države članice trebale bi razmijeniti mišljenja s relevantnim državama članicama s ciljem osiguravanja da se nadzor unutarnjih granica provodi samo u slučajevima u kojima se to smatra potrebnim i razmernim. Nadalje, dotične države članice trebale bi osigurati da se nadzor unutarnjih granica provodi samo kao krajnja mjeru u slučaju kad se drugim mjerama ne može postići jednak učinak i samo na onim dijelovima unutarnjih granica na kojima se provedba takvog nadzora, u skladu sa Zakonom o schengenskim granicama, smatra potrebnom i razmernom. Dotične države članice trebale bi o tome obavijestiti ostale države članice, Europski parlament i Komisiju.
3. Nadzor državnih granica trebao bi i dalje biti ciljan i utemeljen na analizi rizika i obavještajnim podacima te ograničen u pogledu opsega, učestalosti, lokacije i trajanja na ono što je nužno da bi se odgovorilo na ozbiljnu prijetnju i zaštitilo javni poredak i unutarnju sigurnost. Država članica koja provodi nadzor unutarnjih granica na temelju ove Provedbene odluke trebala bi tjedno preispitivati provedbu nadzora u pogledu nužnosti, učestalosti, lokacije i trajanja, prilagođavati intenzitet nadzora s obzirom na razinu prijetnje zbog koje se provodi, ukinuti ga čim to postane primjeren te svaki mjesec izvješćivati Komisiju.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. studenoga 2016.

Za Vijeće

Predsjednik

P. ŽIGA